

AAH-001-001418

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (C.B.C.S) Examination

March / April - 2016

**Geography : Paper - 08
(Elements of Oceanography)**

(Core) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001418

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

(2) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.

૧ નીચે આપેલા M.C.Q.ના જવાબ ઉત્તરવહિમાં લખો.

૨૦

(૧) પરવાળાના ખરાબા કોના માટે જોખમરૂપ છે ?

(A) વહાણ

(B) પક્ષી

(C) કાયબો

(D) ઉપરનાં બધા

(૨) સુનામી એક પ્રકાર છે.

(A) પરવાળા

(B) ભરતી-ઓટ

(C) મોજા

(D) પ્રવાહ

(૩) સમુદ્ર મોજાના તરંગશિસ અને તરંગપાદ વચ્ચેનું ઊર્ધ્વ અંતર..

(A) તરંગઊંચાઈ

(B) તરંગલંબાઈ

(C) તરંગમાત્રા

(D) તરંગસમય

(૪) દુનિયાનો સૌથી મોટો મહાસાગર કયો છે ?

(A) હિંદ મહાસાગર

(B) પેસિફિક મહાસાગર

(C) એટલાંટિક મહાસાગર

(D) આર્કટિક મહાસાગર

(૫) વાન સરોવર કયા દેશમાં આવેલું છે ?

(A) ભારત

(B) તુર્કી

(C) ચીન

(D) ઈરાન

- (૬) મહાસાગરના તળનો કેટલા % ભાગ ખંડીય છાજલી ધરાવે છે ?
- (A) 7% (B) 7.5%
- (C) 8% (D) 8.5%
- (૭) નીચે આપેલાંમાંથી કોણ સમુદ્રતળનું મુખ્ય સ્વરૂપ છે ?
- (A) ખંડીય છાજલી (B) ખંડીય ઢાળ
- (C) ગહન સમુદ્રમેદાન (D) ઉપરનાં બધા
- (૮) નીચે આપેલા માંથી કયો પ્રવાહ એટલાંટિક મહાસાગર સાથે સંલગ્ન છે ?
- (A) પેરૂ પ્રવાહ (B) મોઝાંબીક પ્રવાહ
- (C) કેલિફોર્નિયા પ્રવાહ (D) બ્રાઝિલ પ્રવાહ
- (૯) ધ્રુવીય સમુદ્રોના ગહન નિક્ષેપોમાં કયો ઊંઝ મુખ્ય છે ?
- (A) ડાયટોમ (B) રેડિયોલેરિના
- (C) ટેરાપોડ (D) ગ્લોબિજેરિન
- (૧૦) એટલાંટિક મહાસાગરમાં ગહન સમુદ્રમેદાનનો ભાગ કેમ ઓછો છે ?
- (A) એટલાંટિક મહાસાગરમાં ઓછી ખંડીય છાજલી
- (B) એટલાંટિક મહાસાગરમાં ઓછો ખંડીય ઢાળ
- (C) એટલાંટિક મહાસાગરમાં વધારે ખંડીય છાજલી
- (D) કોઈ પણ નહીં
- (૧૧) મહાસાગરોનાં તળિયાં કેટલાં જૂનાં છે ?
- (A) ૧૦ કરોડ વર્ષ (B) ૧૫ કરોડ વર્ષ
- (C) ૨૦ કરોડ વર્ષ (D) ૨૫ કરોડ વર્ષ
- (૧૨) નીચે આપેલામાંથી કયા પરિબળની સમુદ્રજળની ક્ષારતા પર અસર થતી નથી ?
- (A) સૂર્ય (B) ચંદ્ર
- (C) હિમશિલા (D) વરસાદ
- (૧૩) નીચે આપેલા માંથી કયો ગહન નિક્ષેપ નથી ?
- (A) લાલ માટી (B) ચૂનાળુ ઊં
- (C) સિલિકાવાળા ઊંઝ (D) કાદવ
- (૧૪) દુનિયાના કયા સમુદ્રનું જળ સૌથી વધુ ગરમ છે ?
- (A) બાલ્ટિક સમુદ્ર (B) રાતો સમુદ્ર
- (C) ભૂમધ્ય સમુદ્ર (D) પીળો સમુદ્ર

(૧૫) દુનિયાનો સૌથી મોટો બંધિયાર સમુદ્ર કયો છે ?

- (A) બાલ્ટિક સમુદ્ર (B) રાતો સમુદ્ર
(C) ભૂમધ્ય સમુદ્ર (D) પીળો સમુદ્ર

(૧૬) ઋતુ પ્રમાણે મહાસાગરના પ્રવાહ પોતાની દિશા બદલે છે.

- (A) હિંદ મહાસાગર (B) પેસિફિક મહાસાગર
(C) એટલાંટિક મહાસાગર (D) આર્કટિક મહાસાગર

(૧૭) મહાસાગરોની સરેરાશ ઊંડાઈ કેટલી છે ?

- (A) ૮૪૦ મીટર (B) ૧૩૭૦ મીટર
(C) ૩૮૦૦ મીટર (D) ૧૮૦ મીટર

(૧૮) કયો ટાપુ પરવાળાનો બનેલો છે ?

- (A) આઈસલેન્ડ (B) જાપાન
(C) દીવ (D) આંદામાન

(૧૯) ક્રમશઃ બે ભરતી વચ્ચે કેટલો સમય ગાળો હોય છે ?

- (A) ૧૨ કલાક અને ૨૬ મિનિટ (B) ૧૨ કલાક
(C) ૨૪ કલાક અને ૫૨ મિનિટ (D) ૫૨ મિનિટ

(૨૦) સમુદ્રજળનું તાપમાન કયા સાધનની મદદથી માપવામાં આવે છે ?

- (A) બેરોમીટર (B) પ્રતિવર્તી થર્મોમીટર
(C) પૃથ્વી થર્મોમીટર (D) ફોર્ટિન બેરોમીટર

૨ સમુદ્રશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપી તેના સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. ૧૦

અથવા

૨ સાગરતળના ભૂપૃષ્ઠનું વિર્ણન કરો. ૧૦

૩ ભરતી-ઓટના પ્રકારો વર્ણવો. ૧૦

અથવા

૩ સમુદ્રજળનાં તાપમાન પર અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. ૧૦

૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૮

(૧) એટલાંટિક મહાસાગરના પ્રવાહો

(૨) પરવાળા શ્રેણીના પ્રકારો

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૮
- (૧) સમુદ્ર કિનારાનું પર્યાવરણ
- (૨) સમુદ્ર મોજાના પ્રકારો
- ૫ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) મહાસાગરોના ક્ષારતા પર અસર કરતાં પરિબળો.
- (૨) સમુદ્રશાસ્ત્રનો પૃથ્વી વિજ્ઞાન સાથે સંબંધ
- (૩) મહાસાગરોની સંપત્તિ
- (૪) દરિયાઈ નિક્ષેપો.

ENGLISH VERSION

- Instruction :** (1) Attempt all questions.
(2) Draw figures neatly wherever required.

- 1 Answer the following M.C.Q. in answer book 20
- (1) For who is coral reef is threatening?
- (A) Ship (B) Birds
- (C) Tortoise (D) All of these
- (2) 'Tsunami' is form of ...
- (A) Coral (B) Tide
- (C) Wave (D) Current
- (3) Vertical distance between a trough and a crest of a wave...
- (A) Wave height (B) Wave length
- (C) Wave period (D) Wave Time
- (4) Which is the biggest ocean of the world?
- (A) Indian Ocean (B) Pacific Ocean
- (C) Atlantic Ocean (D) Arctic Ocean

- (5) In which country 'Van lack' situated?
 (A) India (B) Turkey
 (C) China (D) Iran
- (6) What % of the ocean floor is covered by the continental shelf?
 (A) 7% (B) 7.5%
 (C) 8% (D) 8.5%
- (7) Of the given below which is the chief form of the sea land form?
 (A) Continental Shelf (B) Continental Slope
 (C) Deep sea Plain (D) All of these
- (8) Which of the following current is associated with the 'Atlantic Ocean'?
 (A) Peru Current
 (B) Mozambique Current
 (C) Californian Current
 (D) Brazil Current
- (9) Which is the chief Ooze of pelagic deposits of the polar sea?
 (A) Diatom (B) Radiolarian
 (C) Pteropod (D) Globigerina
- (10) Why is the deep sea plain area of Atlantic Ocean less?
 (A) Less continental slope in Atlantic Ocean
 (B) Less continental shelf in Atlantic Ocean
 (C) More continental shelf in Atlantic Ocean
 (D) None of those
- (11) How old are the bottom of the Oceans?
 (A) 10 Crore Year (B) 15 Crore Year
 (C) 20 Crore Year (D) 25 Crore Year
- (12) Of the factors given below which one does not affect the salinity of the sea?
 (A) Sun (B) Moon
 (C) Icebergs (D) Rain

- (13) Which of the following is not a pelagic deposit?
(A) Red clay (B) Calcareous Ooze
(C) Siliceous Ooze (D) Mud
- (14) Which sea water is hottest in the world?
(A) Baltic sea (B) Red sea
(C) Mediterranean sea (D) Yellow sea
- (15) Which is the largest land locked sea in the world?
(A) Baltic sea (B) Red sea
(C) Mediterranean sea (D) Yellow sea
- (16) The direction of ocean currents is reserved with season.
(A) Indian Ocean (B) Pacific Ocean
(C) Atlantic Ocean (D) Arctic Ocean
- (17) What is the average depth of the oceans?
(A) 840 Meters (B) 1370 Meters
(C) 3800 Meters (D) 180 Meters
- (18) Which island is made of corals?
(A) Iceland (B) Japan
(C) Diu (D) Andaman.
- (19) What is the time interval between two successive tides?
(A) 12 hours and 26 minutes
(B) 12 hours
(C) 24 hours and 52 minutes
(D) 52 minutes
- (20) Which instrument is used to measure temperature of the sea water?
(A) Barometer
(B) Reversible Thermometer
(C) Earth Thermometer
(D) Fortin's Barometer

- 2 Define Oceanography and discuss its nature and scope 10
- OR**
- 2 Describe in detail the relief of oceans. 10
- 3 Describe the types of waves. 10
- OR**
- 3 Write a detail account on the factors affecting the temperature of sea water. 10
- 4 (A) Write short note : (any one) 8
- (1) Currents of Atlantic Ocean.
- (2) Types of coral reefs.
- (B) Write short note : (any one) 8
- (1) Coastal environment.
- (2) Types of tides.
- 5 Write answer in brief. (any two) 14
- (1) Factors affecting ocean salinity.
- (2) Relevance of oceanography in earth sciences.
- (3) Ocean wealth.
- (4) Marine deposits.
-